

ด่วนที่สุด
ที่ พร ๐๐๓๗.๓/ว ๒๓๗

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙๑.๓/ว ๑๖๒
ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๖

ด้วยได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ว่า เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการคุ้มครองดูแลสุขภาพของประชาชน ขอกำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขและคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ฉบับที่ ๕ และฉบับที่ ๖ กำหนดให้การประกอบกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน และการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รายละเอียดครบถ้วนตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และสามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://laws.anamai.mcoop.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสรี คำภีร์ธัมโม)

ของผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร/โทรสาร ๐๕๔-๕๓๔๕๐๔-๕ ต่อ ๑๒

๗ ๐๖๗

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๙๑.๓/ว ๑๖๒

2๐5
๑30

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๕) จำนวน ๑ ชุด
๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๖) จำนวน ๑ ชุด
๓. คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง แนวทางการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๑ ชุด
๔. คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง แนวทางการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ฉบับที่ ๕ และฉบับที่ ๖ กำหนดให้การประกอบกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน และการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามลำดับ ทั้งนี้ คณะกรรมการสาธารณสุขจึงได้ออกคำแนะนำสำหรับใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการประกอบกิจการดังกล่าว

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการคุ้มครองดูแลสุขภาพของประชาชน จึงขอให้จังหวัดกำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขและคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ทั้ง ๔ ฉบับ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มบริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย : <http://laws.anamai.moph.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายโรจน์ชัย เดชอมรธัญ)
รองอธิบดี อธิบดีการราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม
ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๒-๓

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๕)

โดยที่เห็นเป็นการสมควรเพิ่มเติมรายชื่อกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้สอดคล้องและ
เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข
จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความในลุ่มกิจการประเภทที่ ๕ กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ แห่งประกาศ
กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖
ซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

“๕ (๑๖) การประกอบกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน”

ข้อ ๒ ให้ “การประกอบกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน” หมายความว่า การ
ประกอบกิจการที่ให้บริการส่งพนักงานไปเลี้ยงและดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุไม่เกิน ๖ ปี ที่บ้าน
ของผู้รับบริการ ทั้งนี้ ไม่ว่าการประกอบกิจการนั้นจะมีสถานที่รับเลี้ยงเด็กหรือสถานที่ฝึกอบรม
พนักงานอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

มรกต กรเกษม

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๖)

โดยที่เห็นเป็นการสมควรเพิ่มเติมรายชื่อกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และ ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความในกุ่มกิจการประเภทที่ ๕ กิจการที่เกี่ยวกับการบริการแห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๕/๒๕๓๘ เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๕) ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

“๕ (๑๗) การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน”

ข้อ ๒ ให้ “การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน” หมายความว่า การประกอบกิจการที่ให้บริการส่งพนักงานไปดูแลผู้สูงอายุ (ที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป) ที่บ้านของผู้รับบริการ ทั้งนี้ ไม่ว่าการประกอบกิจการนั้นจะมีสถานที่รับดูแลผู้สูงอายุหรือสถานที่ฝึกอบรมพนักงานอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

วิทยา แก้วภราดัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน พ.ศ. 2551

ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้ "การประกอบกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน" เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 นั้น คณะกรรมการสาธารณสุขในคราวการประชุมครั้งที่ 40-1/2551 วันที่ 14 มกราคม 2551 มีมติให้ออกคำแนะนำต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการ

อาศัยอำนาจหน้าที่ตามความในมาตรา 10(3) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 คณะกรรมการสาธารณสุขจึงออกคำแนะนำ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น อาจกำหนดคำนิยามที่สำคัญ ดังนี้

"ผู้ประกอบกิจการ" หมายความว่า เจ้าของกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน ซึ่งมีหน้าที่ต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนประกอบกิจการ ทั้งนี้ อาจทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการด้วยก็ได้

"ผู้ดำเนินการ" หมายความว่า ผู้จัดการหรือผู้ทำหน้าที่ดูแลการประกอบกิจการและจัดตั้งพนักงานไปเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้านของผู้รับบริการ

"พนักงาน" หมายความว่า ผู้ที่ถูกส่งให้ไปทำหน้าที่เลี้ยงและดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุไม่เกิน 6 ปี ที่บ้านของผู้รับบริการ

"ผู้รับบริการ" หมายความว่า ผู้ว่าจ้างที่ได้รับบริการจากการประกอบกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน

ข้อ 2 หลักเกณฑ์การปฏิบัติและคุณสมบัติ ที่ควรต้องกำหนดสำหรับผู้ประกอบกิจการ ได้แก่

2.1 จ้างหรือจัดให้มีผู้ดำเนินการและพนักงานที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อ 3.1 และข้อ 4.1 ตามลำดับ

2.2 กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ 3.2 และ ข้อ 4.2

2.3 จัดให้มีสถานที่อำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินการและการติดต่อของผู้รับบริการ

2.4 การจ้างงานต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองแรงงาน

2.5 จัดให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติและการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินการและพนักงาน

2.6 จัดให้มีระบบหรือวิธีการให้คำปรึกษาแนะนำในกรณีฉุกเฉินแก่ผู้ดำเนินการหรือพนักงานได้ตลอดระยะเวลาที่ให้บริการ

2.7 ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี และไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก

2.8 มีใบรับรองแพทย์ระบุว่าไม่เป็นผู้ฉี่กลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

ข้อ 3 คุณสมบัติและหลักเกณฑ์การปฏิบัติ ที่ควรต้องกำหนดสำหรับผู้ดำเนินการ ได้แก่

3.1 ด้านคุณสมบัติ

3.1.1 มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี บริบูรณ์

3.1.2 มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงและดูแลเด็ก ดังนี้

(ก) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการแพทย์ การสาธารณสุข หรือด้านการศึกษา (สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย) หรือ

(ข) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาอื่นๆ และผ่านการอบรมหลักสูตรการเลี้ยงและดูแลเด็กปฐมวัยอย่างน้อย 210 ชั่วโมง ที่จัดโดยสถาบันพระบรมราชชนก หรือกรมอนามัย หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือโรงเรียนเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายค่านำนี้ หรือ

(ค) มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการเลี้ยงและดูแลเด็กปฐมวัยไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรอง และผ่านการอบรมหลักสูตรการเลี้ยงและดูแลเด็กอย่างน้อย 420 ชั่วโมง ที่จัดโดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือ โรงเรียนเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายค่านำนี้

3.1.3 ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี และไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก

3.1.4 มีใบรับรองแพทย์ระบุว่าไม่มึสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นผู้ฉี่กลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

3.2 ด้านการปฏิบัติ

3.2.1 จัดส่งพนักงานที่มีคุณสมบัติตามข้อ 4 ไปเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้านของผู้รับบริการ

3.2.2 จัดทำรายงานการดำเนินกิจการไว้ที่สถานประกอบการกิจการให้สามารถตรวจสอบได้

ตลอดเวลา

3.2.3 จัดให้พนักงานได้เข้ารับการอบรมที่มุ่งด้านการเลี้ยงและดูแลเด็กปฐมวัยระหว่างปฏิบัติงานอย่างน้อยทุก 2 ปี อาจเป็นรูปแบบการประชุมวิชาการ 1-2 วัน หรือศึกษาดูงานที่โรงเรียนหรือสถานรับเลี้ยงเด็กต่างๆ

3.2.4 จัดให้มีระบบติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างน้อยทุก 3 เดือน

3.2.5 จัดทำทะเบียนรับ-ส่งพนักงานที่ไปเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน และทะเบียนรายชื่อละเอียดยของผู้ดำเนินการและพนักงาน เช่น รายชื่อ ประวัติ การฝึกอบรม ประวัติการทำงาน เป็นต้น

3.2.6 จัดทำสัญญาการจ้างระหว่างผู้ประกอบการและผู้รับบริการจำนวน 3 ฉบับ โดยเก็บที่สถานประกอบกิจการ 1 ฉบับ ผู้รับบริการ 1 ฉบับ และพนักงาน 1 ฉบับ

3.2.7 กรณีมีพนักงานหยุดปฏิบัติงานหรือไม่สามารถปฏิบัติงานได้ให้ผู้ดำเนินการจัดหาพนักงานไปทำหน้าที่แทน เพื่อให้การเลี้ยงและดูแลเด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

3.2.8 กรณีที่พบว่ามีเหตุถูกเงิน หรือการเจ็บป่วย หรือบาดเจ็บที่เกิดขึ้นกับเด็ก ให้ติดต่อขอคำปรึกษาตามระบบหรือวิธีการตามที่ระบุไว้ในข้อ 2.6

3.2.9 ในกรณีที่ผู้ประกอบการเป็นผู้ดำเนินการเอง ต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามข้อ 3.1 และข้อ 3.2 ทุกประการ

ข้อ 4 คุณสมบัติและหลักเกณฑ์การปฏิบัติ ที่ควรต้องกำหนดสำหรับพนักงาน ได้แก่

4.1 ด้านคุณสมบัติ

4.1.1 มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์

4.1.2 จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

4.1.3 มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงและดูแลเด็ก ดังนี้

(ก) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านกายภาพ การสาธารณสุข หรือด้านการศึกษา (สาขาวิชาการศึกษาศูนย์) หรือ

(ข) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาอื่นๆ และผ่านการอบรมหลักสูตรการเลี้ยงและดูแลเด็กปฐมวัย จำนวน 210 ชั่วโมง ที่จัดโดยสถาบันพระบรมราชชนก หรือกรมอนามัย หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือโรงเรียนเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายค้ำแนะนํานี้ หรือ

(ค) มีวุฒิการศึกษาตามข้อ 4.1.2 และผ่านการอบรมหลักสูตรการเลี้ยงและดูแลเด็กอย่างน้อย 420 ชั่วโมง ที่จัดโดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือโรงเรียนเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายค้ำแนะนํานี้ หรือ

(ง) มีประสบการณ์ในการเลี้ยงและดูแลเด็กปฐมวัยในโรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก ไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยมีหนังสือรับรองจากโรงเรียน สถานรับเลี้ยง หรือสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง และผ่านการอบรมหลักสูตรการเลี้ยงและดูแลเด็กปฐมวัยอย่างน้อย 70 ชั่วโมง ที่จัดโดยกรมอนามัย ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือโรงเรียนเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายคำแนะนำนี้ ภายใน 3 ปี นับแต่วันที่ย่อกำหนดของท้องถิ่นมีผลใช้บังคับ

4.1.4 เข้าร่วมการอบรมฟื้นฟูด้านการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน ระหว่างปฏิบัติงานอย่างน้อย ทุก 2 ปีตามที่ผู้ดำเนินการจัดให้

4.1.5 ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี และไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก

4.1.6 มีใบรับรองแพทย์ระบุว่ามีความแข็งแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และไม่ติดสารเสพติด โดยมีผลการตรวจสุขภาพปีละ 1 ครั้ง

4.1.7 ผ่านการประเมินด้านสุขภาพจิตโดยจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาคลินิกหรือพยาบาลจิตเวชหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ผ่านการอบรมสาขาสุขภาพจิตและจิตเวช

4.1.8 มีวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสม ทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม มีความขยันอดทน สามารถเลี้ยงและดูแลเด็กได้ และมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเมตตา ความอ่อนโยน ซึ่งจะเชื่ออำนวยการทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กได้อย่างเหมาะสม

4.1.9 กรณีเกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อระหว่างปฏิบัติงานซึ่งอาจแพร่กระจายไปสู่เด็กได้ จะต้องหยุดปฏิบัติงานและรักษาให้หายก่อนกลับมาปฏิบัติงาน

4.2 ด้านการปฏิบัติ

4.2.1 เลี้ยงหรือดูแลเด็กตามกิจวัตรประจำวันของเด็ก(กิน นอน เล่น ขับถ่าย)ให้ถูกสุขลักษณะปลอดภัยเหมาะสมกับวัยของเด็ก

4.2.2 ต้องสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงต่างๆของเด็ก รวมทั้งเรื่องสุขภาพของเด็ก และต้องรายงานให้ผู้ปกครองเด็กทราบทุกวัน

4.2.3 ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน ดูแลสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และเอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

4.2.4 รายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้ดำเนินการทุกเดือน

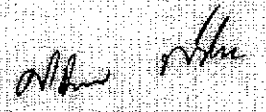
4.2.5 กรณีที่มีการประกอบอาหารให้เด็ก ต้องดำเนินการเตรียม ปูรง ประกอบอาหารพร้อมทั้งดูแลเครื่องมือเครื่องใช้ในการปูรง ประกอบอาหารให้สะอาดและถูกสุขลักษณะในทุกขั้นตอน โดยมีการล้างมืออย่างสม่ำเสมอ

4.2.6 จัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยที่เกิดจากครัวเลี้ยงและดูแลเด็กอย่างถูกต้อง โดยการทิ้ง
สิ่งปฏิกูลในส้วมและทิ้งมูลฝอยในถังขยะ ไม่ให้เกิดการปนเปื้อนกับอาหารและเกิดกลิ่นหรือกระจายของเชื้อ
โรค หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญต่อบ้านเรือนใกล้เคียง

ข้อ 5 ในกรณีที่มีราชการส่วนท้องถิ่นใดออกข้อกำหนดของท้องถิ่นว่าด้วยการควบคุมการประกอบ
กิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้านแล้ว ให้ประชาสัมพันธ์และชี้แจงข้อกำหนดของท้องถิ่นดังกล่าวให้
ผู้ประกอบการและประชาชนทราบโดยทั่วกันด้วย เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้ต่อไป

ให้ใช้ ณ วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2551

(นางศิริพร กัญชนะ)
รองปลัดกระทรวง ศึกษาราชการแทน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เอกสารแนบ

หลักสูตรการอบรมของทางราชการเกี่ยวกับกาเลี้ยงและดูแลเด็กปฐมวัย
(ตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุไม่เกิน 6 ปี)

1. หลักสูตรกรมอนามัย (210 ชั่วโมง และ 70 ชั่วโมง)

ลำดับที่	เนื้อหาวิชา	หลักสูตร 210 ชั่วโมง (6 สัปดาห์)		หลักสูตร 70 ชั่วโมง (2 สัปดาห์)	
		ทฤษฎี (ชั่วโมง)	ปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ทฤษฎี (ชั่วโมง)	ปฏิบัติ (ชั่วโมง)
1	บทบาทผู้เลี้ยงและดูแลเด็กปฐมวัย	3	5	2	-
2	การเจริญเติบโต พัฒนาการ และจิตวิทยาการเลี้ยงดูเด็ก	12	5	5	1
3	หลักพื้นฐานในการดูแลเด็ก	8	12	4	4
4	การดูแลสุขภาพเด็ก	10	7	6	1
5	การส่งเสริมพัฒนาการ	8	30	4	12
6	อาหารและโภชนาการสำหรับเด็ก	7	8	5	1
7	การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก	4	3	2	-
8	กฎหมายและระเบียบต่างๆ	4	-	1	-
9	ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ	-	70	-	14
10	การศึกษาดูงาน	-	14	-	7
	รวม	56	154	30	40

2. หลักสูตรกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน (420 ชั่วโมง)

ลำดับที่	เนื้อหาวิชา	หลักสูตร 420 ชั่วโมง	
		ทฤษฎี (ชั่วโมง)	ปฏิบัติ (ชั่วโมง)
1	หมวดความรู้ความสามารถพื้นฐาน	42	42
	1.1 กิจกรรมสร้างเสริมนิสัยในการทำงาน	-	14
	1.2 ความปลอดภัยในการทำงาน	7	-
	1.3 จิตวิทยาทั่วไป	14	-
	1.4 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	7	28
	1.5 กฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ	14	-
2	หมวดความรู้ความสามารถหลัก	78	181
	2.1 สุขภาพจิตและการพัฒนาการของเด็ก	14	21
	2.2 ความรู้พื้นฐานในการดูแลเด็ก	14	35
	2.3 การดูแลสุขภาพเด็ก	14	35
	2.4 อาหารและโภชนาการสำหรับเด็ก	14	35
	2.5 กิจกรรมและนันทนาการสำหรับเด็ก	14	35
	2.6 การปฏิบัติตนในอาชีพผู้เลี้ยงดูเด็ก	7	14
	2.7 การวัดและประเมินผล	1	6
3	หมวดความรู้ความสามารถเสริม	42	35
	3.1 คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	7	14
	3.2 ภาษาอังกฤษในการทำงาน	14	21
	3.3 การประกอบธุรกิจส่วนตัว	21	-
รวม		162	258

3. หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ (420 ชั่วโมง)

ลำดับที่	เนื้อหาวิชา	หลักสูตร 420 ชั่วโมง	
		ทฤษฎี (ชั่วโมง)	ปฏิบัติ (ชั่วโมง)
1	หลักการดูแลเด็ก	25	15
2	การพัฒนาของเด็กและจิตวิทยาการดูแลเด็ก	45	-
3	กิจกรรมและนันทนาการสำหรับเด็ก	14	21
4	การทำความสะอาดเก็บและรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ภายใน บ้านและบริเวณบ้าน	7	23
5	อาหารและโภชนาการในเด็ก	29	36
6	อันตรายที่มักเกิดขึ้นกับเด็กและการป้องกัน	20	5
7	สุขศึกษา	6	6
8	บทบาทและจรรยาของผู้ดูแลเด็ก	13	-
9	การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	11	19
10	กฎหมายแรงงานที่ควรรู้	5	-
11	การฝึกภาคปฏิบัติ - ดูงาน - ฝึกปฏิบัติ	- -	20 100
	รวม	175	245

หมายเหตุ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับหลักสูตรการอบรมฯ โปรดประสาน

1. แพทย์หญิงนิพรณพร ธรรมคง
2. นางประภาภรณ์ จังพานิช

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย โทร 0 2590 4418 , 0 2590 4407 , 0 2965 9457

คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข

เรื่อง แนวทางการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓

ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้ “การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน” เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น คณะกรรมการสาธารณสุขในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕๙-๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ มีมติให้ออกคำแนะนำเรื่องแนวทางการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านเพื่อเป็นแนวทางแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐(๓) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะกรรมการสาธารณสุขจึงออกคำแนะนำไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในคำแนะนำนี้

“ผู้ประกอบกิจการ” หมายความว่า เจ้าของกิจการหรือผู้ดำเนินการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ซึ่งมีหน้าที่ต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนประกอบกิจการ

“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า ผู้จัดการหรือผู้ทำหน้าที่ดูแลการประกอบกิจการ และจัดส่งพนักงานไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

“พนักงาน” หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า ผู้ว่าจ้างที่รับบริการจากการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและเป็นผู้ที่สูญเสียความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวันอันเนื่องมาจากความชราภาพที่ได้รับการดูแลที่บ้าน

ข้อ ๒ คุณสมบัติและหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ควรต้องกำหนดสำหรับผู้ประกอบกิจการ ได้แก่

๒.๑ จ้างหรือจัดให้มีผู้ดำเนินการและพนักงานที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อ ๓.๑.๑ และ ๔.๑.๑

๒.๒ ควบคุมกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๓.๑.๒ และ ๔.๑.๒

๒.๓ จัดให้มีสถานที่อำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินการ และการติดต่อของผู้รับบริการ

๒.๔ การจ้างงานต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

๒.๕ จัดให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติและการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินการและพนักงาน

๒.๖ จัดให้มีระบบส่งต่อและวิธีการให้คำปรึกษาแนะนำในกรณีฉุกเฉินแก่ผู้ดำเนินการหรือพนักงานได้ตลอดระยะเวลาที่ให้บริการ

๒.๗ ไม่เป็นผู้มีความประพฤติ ...

๒.๗ ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี และไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อผู้สูงอายุหรือละเมิดสิทธิผู้สูงอายุ และไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

๒.๘ มีใบรับรองแพทย์ระบุว่าไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่ใช่ผู้ติดสารเสพติด

ข้อ ๓ คุณสมบัติและหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ควรต้องกำหนดสำหรับผู้ดำเนินการดูแลผู้สูงอายุ

๓.๑ ด้านคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การปฏิบัติสำหรับผู้ดำเนินการ

๓.๑.๑ ด้านคุณสมบัติ

๓.๑.๑.๑ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์

๓.๑.๑.๒ มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ ดังนี้

(ก) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านการแพทย์ หรือ การพยาบาล หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หรือประกาศนียบัตรการพยาบาล หรือ

(ข) มีประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุไม่น้อยกว่า ๓ ปี โดยมีหนังสือรับรองจากบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีวุฒิการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาลที่ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล หรือ

(ค) มีประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุไม่น้อยกว่า ๓ ปี โดยมีหนังสือรับรองจากบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผ่านการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ อย่างน้อย ๔๒๐ ชั่วโมงที่จัดโดยกรมอนามัยหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือโรงเรียนเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายคำแนะนำนี้

๓.๑.๑.๓ ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี และไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อผู้สูงอายุหรือผู้ป่วย

๓.๑.๑.๔ มีใบรับรองแพทย์ระบุว่าไม่สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่ใช่ผู้ติดสารเสพติด

๓.๑.๒ ด้านการปฏิบัติ

๓.๑.๒.๑ ประเมินความต้องการดูแลของผู้สูงอายุรวมทั้งปฐมนิเทศ และจัดส่งพนักงานที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔ ไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

๓.๑.๒.๒ จัดทำรายงานการดำเนินกิจการไว้ที่สถานประกอบกิจการ ให้สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

๓.๑.๒.๓ จัดให้พนักงานได้รับการอบรมฟื้นฟูด้านการดูแลผู้สูงอายุ ที่บ้านระหว่างปฏิบัติงานอย่างน้อยทุก ๒ ปี อาจเป็นรูปแบบการประชุมวิชาการอย่างน้อย ๑ วัน หรือศึกษาดูงานการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

๓.๑.๒.๔ ควบคุมกำกับ รวมทั้งจัดให้มีระบบติดตามตรวจสอบ การปฏิบัติงานของพนักงานอย่างน้อยทุก ๓ เดือน

๓.๑.๒.๕ จัดทำทะเบียน ...

๓.๑.๒.๕ จัดทำทะเบียนรับ-ส่งพนักงานไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน และทะเบียนรายละเอียดของผู้ดำเนินการและพนักงาน เช่น รายชื่อ ประวัติ การฝึกอบรม ประวัติการทำงาน เป็นต้น

๓.๑.๒.๖ จัดทำสัญญากรจ้งระหว่างผู้ประกอบการกิจการ และผู้รับบริการโดยมีข้อความถูกต้องตรงกัน

๓.๑.๒.๗ กรณีพนักงานหยุดปฏิบัติงานหรือไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ให้ผู้ดำเนินการจัดหาพนักงานทำหน้าที่แทน เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒.๘ จัดระบบการส่งต่อผู้สูงอายุกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน หรือการเจ็บป่วย หรือบาดเจ็บเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ให้ติดต่อขอคำปรึกษาตามระบบหรือวิธีการตามที่ระบุไว้ในข้อ ๒.๖

๓.๑.๒.๙ ในกรณีที่ผู้ประกอบการเป็นผู้ดำเนินการเอง ต้องมีคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การปฏิบัติตามข้อ ๓.๑ ทุกประการ

ข้อ ๔ คุณสมบัติและหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ควรต้องกำหนดสำหรับพนักงานดูแลผู้สูงอายุ

๔.๑ ด้านคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การปฏิบัติ

๔.๑.๑ ด้านคุณสมบัติ

๔.๑.๑.๑ มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์

๔.๑.๑.๒ จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า

๔.๑.๑.๓ มีความรู้และประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุ ดังนี้

(ก) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการพยาบาล หรือ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ หรือประกาศนียบัตรการพยาบาล หรือ

(ข) มีวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตร ผู้ช่วยพยาบาล ตามหลักสูตรที่สภาการพยาบาลรับรอง หรือ

(ค) ผ่านการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุอย่างน้อย ๔๒๐ ชั่วโมง ที่จัดโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือโรงเรียนเอกชน ที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายคำแนะนำนี้ หรือ

(ง) ผู้มีประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยมีหนังสือรับรองจากโรงเรียน สถาบันหรือสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง และผ่านการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุไม่น้อยกว่า ๗๐ ชั่วโมงที่จัดโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือโรงเรียนเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายคำแนะนำนี้ภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นมีผลบังคับใช้

๔.๑.๑.๔ เข้ารับการอบรมฟื้นฟูด้านการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านระหว่างปฏิบัติงานอย่างน้อยทุก ๒ ปี ตามที่ผู้ดำเนินการจัดให้

๔.๑.๑.๕ ไม่เป็นผู้มีความประพฤติ ...

๔.๑.๑.๕ ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่อง
ในศีลธรรมอันดี และไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อผู้สูงอายุหรือละเมิดสิทธิผู้สูงอายุ

๔.๑.๑.๖ มีใบรับรองแพทย์ระบุว่ามีความแข็งแรงไม่เป็นผู้พิการจิต
หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบและเป็นผู้ติดตามเสพติด โดยมีผลการตรวจสุขภาพปีละ ๑ ครั้ง

๔.๑.๑.๗ ผ่านการประเมินด้านสุขภาพจิตโดยจิตแพทย์
หรือนักจิตวิทยาคลินิก หรือพยาบาลจิตเวช หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ผ่านการอบรมสาขาสุขภาพจิต
และจิตเวช

๔.๑.๑.๘ มีวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสม ทั้งด้านจิตใจ
อารมณ์ สังคม มีความขยันอดทนและมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติต่อผู้สูงอายุด้วยความอ่อนโยน มีเมตตา
ซึ่งจะเอื้ออำนวยต่อการทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม

๔.๑.๑.๙ กรณีเกิดการเจ็บป่วยระหว่างปฏิบัติงานด้วยโรคติดต่อ
ซึ่งอาจแพร่กระจายไปสู่ผู้สูงอายุได้ จะต้องหยุดปฏิบัติงานและพักรักษาให้หายเป็นปกติก่อนกลับมา
ปฏิบัติงาน

๔.๑.๒ ด้านการปฏิบัติ

๔.๑.๒.๑ ดูแลผู้สูงอายุตามกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ
เช่น การรับประทานอาหาร การนอนหลับพักผ่อน การเคลื่อนย้าย การขับถ่าย ให้ถูกสุขลักษณะ
ปลอดภัยเหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ

๔.๑.๒.๒ สังเกตพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ
รวมทั้งเรื่องสุขภาพของผู้สูงอายุ และต้องรายงานให้ญาติของผู้สูงอายุทราบทุกวัน

๔.๑.๒.๓ ส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุทุกด้าน ตลอดจนดูแล
สภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ

๔.๑.๒.๔ เขียนรายงานการปฏิบัติงานเสนอต่อผู้ดำเนินการทุกเดือน

๔.๑.๒.๕ กรณีที่มีการประกอบอาหารให้ผู้สูงอายุ ต้องดำเนินการ
เตรียม ปรง ประกอบอาหาร พร้อมทั้งดูแลเครื่องมือเครื่องใช้ในการปรง ประกอบอาหารให้สะอาด
และถูกสุขลักษณะในทุกขั้นตอนและล้างมือให้สะอาดอยู่เสมอ

๔.๑.๒.๖ จัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ที่เกิดจากการดูแลผู้สูงอายุ
อย่างถูกต้อง โดยทิ้งลงในภาชนะรองรับที่ถูกหลักสุขาภิบาล และระวังป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อน
กับอาหารและเกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรค หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญต่อบ้านเรือนใกล้เคียง

๔.๑.๒.๗ ส่งต่อผู้สูงอายุกรณีพบว่ามีเหตุฉุกเฉิน หรือการเจ็บป่วย
หรือบาดเจ็บเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ตามระบบการส่งต่อและวิธีการตามที่ระบุไว้ในข้อ ๒.๖

ข้อ ๕ ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นว่าด้วยการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านแล้ว ให้ประชาสัมพันธ์และชี้แจงข้อกำหนดของท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้ประกอบกิจการและประชาชนทราบโดยทั่วกันเพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้ต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ไพจิตร วราชิต

(นายไพจิตร วราชิต)

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประธานคณะกรรมการสาธารณสุข

สำเนาถูกต้อง

สมชาย ตูแก้ว

(นายสมชาย ตูแก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

เอกสารแนบ

๑. หลักสูตรอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ

โดย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

หลักสูตรกรมอนามัย ๔๒๐ ชั่วโมง และ ๗๐ ชั่วโมง

ลำดับที่	เนื้อหาวิชา	หลักสูตร ๔๒๐ ชั่วโมง (๑๒ สัปดาห์)		หลักสูตร ๗๐ ชั่วโมง (๒ สัปดาห์)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	ความจำเป็นของการดูแลผู้สูงอายุ	๔	-	๑	-
๒.	แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	๔	-	๑	-
๓.	โรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ	๗	๗	๒	๑
๔.	ภาวะวิกฤติกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	๘	๑๔	๒	๒
๕.	การช่วยเหลือผู้สูงอายุเบื้องต้น	๑๐	๑๔	๓	๒
๖.	การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เนื่องจากความชราภาพ ที่มีปัญหา				
	- ระบบทางเดินอาหาร	๔	๗	๑	๒
	- ระบบทางเดินหายใจ	๔	๗	๑	๒
	- ระบบขับถ่าย	๔	๗	๑	๒
	- ระบบอวัยวะสืบพันธุ์	๔	๕	๑	๑
๗.	การใช้ยาในวัยสูงอายุ	๗	-	๒	-
๘.	การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ				
	- การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ	๔	๓	๒	๑
	- อาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ	๔	๓	๒	๑
	- การดูแลสุขภาพช่องปาก	๔	๓	๒	๑
๙.	สุขภาพจิตกับผู้สูงอายุ/การดูแลตนเองเพื่อคลายเครียด	๗	๑๔	๓	๒
๑๐.	การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	๔	-	๑	-
๑๑.	ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	๖	๑๔	๑	๑
๑๒.	สิทธิผู้สูงอายุตามรัฐธรรมนูญ/กฎหมายแรงงานที่ควรรู้	๘	-	๑	-
๑๓.	บทบาทและจริยธรรมของผู้ดูแลผู้สูงอายุ	๔	๓	๑	-
๑๔.	การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ	๔	๗	๑	๑
๑๕.	เสริมทักษะด้านภาษาอังกฤษ	๕	๕	-	-
๑๖.	เสริมทักษะด้านคอมพิวเตอร์	๕	๕	-	-
๑๗.	การฝึกปฏิบัติงาน				
	- ในสถานบริการ	-	๙๐	-	๑๐
	- ในชุมชน	-	๙๐	-	๑๐
๑๘.	การวัดและประเมินผล	๔	๗	๑	๑
	รวม	๑๑๕	๓๐๕	๓๐	๔๐

๒. หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุในสถานศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

โครงสร้างหลักสูตร (๔๒๐ ชั่วโมง)

ลำดับที่	หัวข้อวิชา	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)
ก. ภาคทฤษฎี (๓๐๐ ชั่วโมง)			
๑.	หลักการดูแลผู้สูงอายุ	๔๑	๙
๒.	จิตวิทยาผู้สูงอายุ	๔๐	-
๓.	กิจกรรมและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ	๑๐	๓๐
๔.	อาหารสำหรับผู้สูงอายุ	๓๐	๔๕
๕.	การทำความสะอาด เก็บและรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ ภายในบ้านและบริเวณบ้าน	๗	๒๓
๖.	การใช้ภาษาไทยและอังกฤษ	๑๑	๑๙
๗.	บทบาทและจรรยาของผู้ดูแลผู้สูงอายุ	๑๘	-
๘.	สุขศึกษา	๖	๖
๙.	กฎหมายแรงงานที่ควรรู้	๕	-
ข. การฝึกภาคปฏิบัติการดูแลผู้สูงอายุ (๑๒๐ ชั่วโมง)			
๑๐.	ดูงานและฝึกปฏิบัติการดูแลผู้สูงอายุในสถาน ประกอบการทุกรายวิชาที่เรียนมาแล้ว	-	๑๒๐
รวม		๑๖๘	๒๕๒

๓. หลักสูตรพัฒนาฝีมือแรงงาน สาขาผู้ดูแลผู้สูงอายุ
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

โครงสร้างหลักสูตร (๔๒๐ ชั่วโมง)

ลำดับที่	หัวข้อวิชา	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)
	หมวดความรู้ความสามารถพื้นฐาน (๘๔ ชั่วโมง)		
๑.	กิจกรรมสร้างเสริมนิสัยในการทำงาน	-	๑๔
๒.	ความปลอดภัยในการทำงาน	๗	-
๓.	จิตวิทยาทั่วไป	๑๔	-
๔.	การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	๗	๒๘
๕.	กฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ	๑๔	-
	หมวดความรู้ความสามารถหลัก (๒๕๙ ชั่วโมง)		
๑.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ	๑๔	๒๑
๒.	งานพื้นฐานในการบริหารผู้สูงอายุ	๑๔	๓๔
๓.	การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	๑๔	๓๔
๔.	อาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ	๑๔	๓๔
๕.	นันทนาการและการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ	๑๔	๓๔
๖.	การปฏิบัติตนในอาชีพผู้ดูแลผู้สูงอายุ	๗	๑๔
๗.	การวัดและประเมินผล	๑	๖
	รวม	๑๒๐	๒๒๓
	หมวดความรู้ความสามารถเสริม (๗๗ ชั่วโมง)		
๑.	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	๗	๑๔
๒.	ภาษาอังกฤษในการทำงาน	๑๔	๒๑
๓.	การประกอบธุรกิจส่วนตัว	๒๑	-
	รวม	๔๒	๓๕
	รวมทั้งสิ้น	๔๒๐ ชั่วโมง	

หมายเหตุ เมื่อผู้รับการฝึกผ่านการประเมินผลจากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค/ ศูนย์พัฒนาฝีมือ
แรงงานแล้ว จะได้รับการฝึกงานในสถานประกอบการอีกเป็นเวลา ๑ เดือน